

**R. P. Ioannis De Lvgo Hispalensis, E Societate Iesv, In
Collegio Romano eiusdem Societ. olim Theologiæ
Professoris, nunc S. R. E. Cardinalis, Disputationes
Scholasticæ, Et Morales, De Sacramentis in ...**

Lugo, Juan de

Lugduni, 1652

5. Obiectiones aliquæ contra supradicta.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82340](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82340)

Nullo modo reali, à qua proveniat: dicere enim, quod hæc denominatione non proveniat ab *ubi* intrinseco, sed à coniunctione rei cum loco, non soluit difficultatem: nam de illa coniunctione quaeritur statim, quid sit, an sit merum nihil, vel aliquid præter illa duo corpora, quæ prius erant in mundo. Si nihil est præter illa, non potest esse nova denominatio realis; quia res omnes eodem modo se habentes semper eodem modo denominantur: quid enim est denominatio formalis, nisi propositio, qua de rebus loquimur, & res significamus? Si ergo res omnes sunt, quæ prius, & eodem modo, propositiones, & denominationes erunt eadem, quæ prius, si autem illa non se habent eodem modo, sed illa coniunctio est aliquis novus modus se habendi, de illa coniunctione, & de illo modo interrogamus, cum sit in rerum natura, ubi sit in locato, an in loco; alibi enim debet esse, & in aliquo subiecto, cum sit ens novum, & non sit ens per se, sed in alio: non est autem in loco; ergo in locato. Ad hoc, inquam, argumentum nunquam responderet illi Auctor, cum tamen hoc sit potissimum fundamentum communis sententia.

112. Eodem modo peccat responsio aliorum recentiorum, qui, multiplicatis solum vocibus, conantur hoc explicare, re tamen ipsa manet tota difficultas: dicunt enim, corpus hoc distare ab illo, non esse aliquid intrinsecum, sed esse quod possit inter utrumque tanta quantitas intercipi, esse autem propinquum, esse quod nihil possit intercipi, sed quod se mutuo tangerent. Hæc omnes sunt voces, ut dixi, quæ rem nunquam explicat: nam de hac ipsa intercapedine, de hoc contactu, de hac negatione intercapedinis sit semper eadem interrogatio, an sit aliquid novum actuale, an sit solum possibile, an sit merum nihil? Merum possibile non sufficit ad novam denominationem actualem: nam possibile ut possibile non incipit de novo, sed ex ab æterno: si ergo incipit de novo denominare, id erit propter aliquam novam circumstantiam, quæ antea non erat, & ratione cuius intercapedo possibilis de novo denominatur: illa autem circumstantia debet esse aliquid actuale novum; & de hac quaeritur semper, quid sit? an sit positivum aliquid, vel negatio nova? Non potest enim esse negatio nova, nisi deficiat de novo aliquid positivum, quod antea erat, & cuius negatio sit illa, quæ de novo incipit: alioquin si antea etiam deerat illud positivum, cuius est hæc negatio, antea erat eius negatio, & per consequens non erit negatio nova, nec poterit dare denominationem realem novam. Restat ergo semper explicandum, quid sit illud posse intercipi, vel illa intercapedo nova quam dicunt significari per illam novam denominationem distantis.

113. Similiter explicandum restat, quid sit ille contactus, quem dicunt significari per denominationem propinqui, vel indistantis. Nam in sententia nostra contactus est denominatio realis proveniens ab utraque vocatione intrinseca utriusque corporis se tangentis: quia enim hoc corpus habet tale *ubi* in tali spatio proximo, ideo dicuntur se contingere hæc duo corpora, id est, habere duas vocationes tales, ut non possit esse alia propinquior huic, quam illa, nisi penetraretur: negata autem vocatione, non potest explicari, quid sit ille contactus realis; non enim est vno physica, ut constat, cum supponamus esse duo corpora diuisa, quæ se tangunt; non potest item esse aliqua negatio realis nova, quia redit argumentum supra factum, & petimus, quid positivum desit esse in mundo, cuius negatio de novo inducta est. Debet ergo esse aliquid positivum, quod non est aliud, nisi præsentia positiva utriusque corporis, vel assignetur.

SECTIO V.

Obiectiones aliquæ contra supradicta.

Obiectio prima. Biici possunt adversus hanc doctrinam nonnulla loca S. Thomæ, quæ affert Suarez *ubi supra dicta sect. 1. n. 4.* quibus significat, præsentiam localem non esse aliquid intrinsecum locato. Suarez explicat ea omnia *num. 25.* ut solum neget, præsentiam localem esse rem aliquam superadditam, non vero neget esse modum. Aliam tamen meliorem explicationem colliges ex illatione secunda infra.

Secundo obicit P. Coninch loco citato *n. 79.* quia ex nostra sententia sequitur, rem, quoties localiter movetur, infinitos tales modos acquirere, & alios perdere; quia corpus quoties paululum movetur, acquirit aliud *ubi*, scilicet partiale, imo prima & vltima superficies acquirunt locum totalem novum ad singula puncta illius spatij, quæ attingunt. Cum ergo hæc puncta assignabili sunt infinita, consequens est, ut res illa, dum movetur, infinitas entitates acquirat, & deperdat.

Hoc argumentum licet difficile sit propter communem difficultatem ortam ex compositione continui: non tamen video, quam maiorem difficultatem ingerat in sententia portente *ubi* intrinsecum, quam in sententia eiusdem P. Coninch, qui admittit motum localem realem intrinsecum successivum, & continuum. In ipso enim motu fieri potest idem argumentum; quia non minus variatur motus saltem partialiter per quamlibet exiguam motionem localem: non minus debet prima, & vltima superficies in singulis instantibus habere suum mutatum esse totaliter diversum; non minus debet ille motus per aliquid distinctum attingere singula puncta illius spatij: unde eodem modo sequitur, in motu esse tot, siue mutationes, siue indivisibilia successivæ, quot sunt indivisibilia in spatio, quot sunt instantia in eo tempore; quæ si absurda non sunt, cur erunt magis absurda in *ubi*, quod eandem omnino, & non aliam divisibilitatem habet, quam habeat ipse motus, quo producitur?

Ad argumentum itaque illi, qui dicunt, continuum componi ex solis punctis finitis, facile negabunt, se qui infinitum: ij vero, qui cum communi sententia ponunt, componi ex partibus divisibilibus in infinitum, quidam ex iis, qui & partes, & puncta concedunt, dicunt consequenter, non esse magis absurdam illam multitudinem infinitam vocationum, quam sit infinita multitudo partium, & indivisibilium in continuo permanenti; quia sicut in hoc partes non sunt infinitæ æquales vni certæ, & ideo non faciunt magnitudinem infinitam: sic de partibus illius vocationis successivæ dicendum est: & sicut puncta licet omnia sint adæquate distincta, non tamen componunt extensionem infinitam propter singulorum inextensionem; & ideo non repugnat ea punctorum infinitudo: sic vocationes illæ superficiei in singulis punctis spatij non repugnant infinitæ; quia propter indivisibilitatem singularem non faciunt *ubi* extensum infinitum, sed omnes componunt vnam vocationem finitam successivam, sicut omnia indivisibilia spatij componunt vnum spatium finitum; quod idem in motu successivo debet fateri ipse P. Coninch, ut vidimus.

Mihi tamen magis consequenter videntur loqui, & minus difficile in illa sententia, qui negant indivisibilia in utroque continuo, nempe successivo, & permanenti, & dicunt, tempus constare ex solis partibus successivis; quo posito, cessat illa infinitudo categorematica vocationum in motu: nam licet

114.

Obiectio prima.

Suarez.

Responsio.

115.

Coninch.

Obicitur contra Coninch.

Respondetur esse communem difficultatem ortam ex compositione continui.

116.

Qui componunt continuum ex partibus finitis facile respondebunt.

117.

fint

sint infinitæ partes temporis, illæ tamen cum sint proportionales, & sese includentes, non sufficiunt ad infinitas vbicationes adæquate distinctas, & æquales vni tertie determinatæ; quia in maiori parte temporis erit maior vbicatio successiua, habens in se plures partes, & correspondens etiam maiori parti spatij, quam in alia minori parte temporis: sicut ergo partes temporis non sunt infinitæ non se includentes, & æquales vni tertie, sic de ipsis vbicationibus dicendum erit.

118.
Instantia.

Dices, si corpus habens vbicationem palmarem moueatur successiue, fatendum erit ad minus, illud in hora acquisisse infinitas præsentias palmares adæquate distinctas; cum enim nulla possit assignari pars horæ, in qua non acquisierit præsentiam totaliter diuersam, & partes horæ assignabiles sint infinitæ, consequens est, posse etiam assignari infinitas vbicationes palmares adæquate distinctas, per totam horam acquisitas.

Respondet.

Respondet; imo nunquam in hora habuit præsentiam aliquam palmarem, quia si eam habuit, debuit illam habere totam simul, cum supponatur corpus esse palmare, non potuit autem, dum successiue mouebatur, habere aliquam præsentiam totam simul; quia iam cessaret successio, in acquisitione illius præsentie, quod repugnat motui successiui; quare fatendum est, durante motu, nunquam fuisse in solo palmo spatij; quia corpus palmare in tempore, quo mouetur, semper occupat plusquam palmum spatij, cum in tempore occupat partes anteriores, & posteriores. Ex eo tamen, quod palmare est, prouenit ita moueri, vt in quiete debeat manere cum præsentia palmari, quæ vbicatio quietis non fuit eadem, quæ prius acquisita fuerat per motum; quia illa fuerat successiua, sicut & motus; sed ex alia diuersa ex natura sua permanens, quæ acquiritur tota simul, & manet in illo tempore quietis. Non ergo dantur iuxta illam sententiam infinitæ vbicationes palmares in hora, cum nec vna quidem assignari possit respondens soli palmo spatij.

119.
Instantia.

Respondetur.

Virgebis; dabuntur saltem in hora infinitæ vbicationes plusquam palmares, quia in singulis partibus assignabilibus temporis habuit corpus vbicationem plusquam palmarem omnino diuersam; ergo cum partes assignabiles sint infinitæ, eiusmodi vbicationes erunt etiam infinitæ. Respondetur, illas quidem assignari posse infinitas, non tamen æquales vni tertie, sed minores, & minores, sicut & ipsas partes temporis: nam si assignes vbicationes bipalmares, v. g. illæ non sunt infinitæ adæquate distinctæ; quia spatium bipalmare pertransit in tempore determinato, ita vt in minori non possit; nec sunt infinita tempora æqualia illi. Et licet possint assignari infinitæ præsentie bipalmares ad plura & plura spatia bipalmaria, quorum vnum retineat minus de primo palmo, & accipiat aliquid de tertio palmo, & rursus aliud spatium retineat minus de primo palmo, & accipiat plus de tertio, & sic deinceps; illæ tamen præsentie non erunt adæquate distinctæ inter se, quia secunda includit plures partes, quas includebat prima, sicut & spatia ipsa: cum enim spatium bipalmare non occupetur totum simul, sed successiue, præsentia etiam successiua ad hoc secundum spatium bipalmare includit plures partes præsentie successiue ad primum spatium bipalmare, quod assignasti, sicut tempus etiam, quo pertransit hoc secundum spatium bipalmare, includit plures partes temporis, quo pertransit primum, supposito quod secundum spatium non sit adæquate distinctum à primo, sed maiori ex parte inclusum in illo, vt consideranti patebit.

Tertio arguit idem Auctor *num. 80.* quia ex nostra sententia sequitur, quod si esset aliquid corpus miraculose contractum in punctum spatij, nullo modo possemus illud naturaliter mouere: nam illud *ubi* esset supernaturale, atque ideo à nobis non posset produci. Consequens autem falsum est, quia si illud corpus in punctum contractum esset intra aliud corpus solidum, & concauum, mouendo hoc corpus, necessario mouerem illud alterum inclusum: & de facto Sacerdos mouendo species mouet corpus Christi, vt constat ex Tridentino *sess. 13. cap. 5. & 6.* *can. 6.* docente, nos corpus Christi gestare, & circumferre; & quia alia non vere manducaremus, & deglutiremus corpus Christi: hæc enim significant motum localem à comedente procedentem, quo cibum in stomachum traicimus.

Hoc etiam argumentum soluendum est ab eodem Auctore; non enim est minus supernaturalis motus, quo totum corpus pertransit simul per idem punctum spatij, quam *ubi*, quod in eo puncto spatij haberet: quia quod *ubi* habet per modum termini, hoc totum habet motus per modum lationis; & non magis repugnat corpori esse totum simul in puncto spatij, quam transire totum simul per illud punctum. Debet ergo idem Auctor respondere, quid fieret in illo casu de corpore redacto ad punctum spatij, quando volumus mouere corpus concauum, intra quod continetur: quomodo etiam Sacerdos producat in corpore Christi motum illum supernaturalem.

Ad argumentum itaque concedimus ex infra dicendis, illud *ubi* esse supernaturale; quod idem de motu fatendum est; quare virtute naturali produci non potest à naturali agente creato, nec Sacerdos immediate mouet corpus Christi, sed species sacramentales, quæ habent virtutem quamdam supernaturalem sibi inditam ad trahendum secum corpus Christi, quocumque ferantur, vt infra explicabimus; & hoc sufficit, vt corpus Christi dicatur proprie & vere moueri, & gestari à Sacerdote; neque enim mouemus etiam immediate substantiam ligni, sed mediis accidentibus, quæ secum trahunt substantiam; & ideo dicimus mouere lignum in toto rigore. Quando vero corpus contractum ad punctum spatij esset infra aliud corpus solidum concauum: tunc si velles mouere corpus illud concauum, non moueres corpus ad punctum redactum, sed vel penetraretur corpus illud concauum cum corpore ad punctum redacto; eo quod ille modus essendi afferat secum penetrabilitatem; propterea de facto corpus Christi ita existens in Eucharistia, penetratur cum quantitate panis; vel si penetrari non posset, adhuc posset solidum corpus moueri, non obstante illo alio corpore ad punctum redactum; quia nimirum hoc posset interim intercepti in poris & meatibus subtilissimis, quibus vndique scatur corpus quantumlibet solidum, & per quos transeunt crassiora etiam corpuscula, nedum punctum indiuisibile. Quod si neque hoc velis posse fieri, fatebimur tibi, non posse tunc ulterius progredi corpus illud concauum, impediens nimirum, & resistente illo alio corpore, quod ratione illius status supernaturalis impelli non potest, aut moueri naturali virtute.

Quarto arguit idem Auctor *num. 85.* quia spatium ipsum, vt sit mihi præsens, non debet in se tale modum intrinsecum suscipere; ergo neque ego debeo eiusmodi modum in me suscipere, vt sim præsens spatio. Respondetur, imo ideo debeo ego illum modum recipere, quia hæc est denominatio noua realis, & non potest esse ab aliquo recepto in ipso spatio (quia spatium non est aliquid reale); ergo

ergo debet esse ab aliquo in me recepto : spatium enim potest denominari præsens mihi ab aliquo in me recepto ; ego autem non possum denominari præsens spatio ab aliquo alio, cum nihil in ipso spatio recipi possit. Potest autem hoc etiam argumentum, sicut & alia, retorqueri contra eius Auctorem ; quia sicut ego pertransleo spatium per motum ; sic spatium pertransit : sicut ergo spatium pertransitur absque aliquo in se recepto, cur non concedis me posse pertransire spatium absque aliquo in me recepto ? Concedis quippe, necessarium esse motum realem intrinsecum in eo, qui pertransit spatium, ut denominet ipsum pertransientem, & spatium pertransitum. Sic ergo dicimus nos de ipso termino motus.

124. *Quinto arguit ibidem, quia ut sim in aliqua domo, neque in me, neque in domo requiritur aliquis modus realis, qui non possit in nobis perseverare, etiam si desinam esse in domo : non quidem requiritur in domo ; nam, me annihilato, manet domus immutata ; neque etiam requiritur in me ; quia possem esse contra manere immutatus, annihilata domo : ergo nec requiritur aliquis modus realis in me, ut sim in tali spatio, qui non permaneat, cum ab eo absum.*

125. *Respondetur, ut sim in aliqua domo, requiri non vnum, sed duos modos, quorum alter sit in me, alter in domo, scilicet ubi intrinsecum meum, & ubi intrinsecum ipsius domus ; quia me esse in hac domo, est me esse in hoc spatio per meum ubi ; & domum esse in hoc etiam spatio per ubi suum. Deficiente ergo vel meo ubi, vel ubi domus, deest illa denominatio, quæ ab utroque ubi proveniebat ; quare potest deficere, manente domo immutata, quia deest meum ubi ; vel est contra, manente me immutato, quia deest ubi solius domus. Vnde ad argumentum negatur antecedens ; tantum enim abest, quod id possit fieri absque modo intrinseco, ut nec possit fieri absque duplici modo intrinseco, ut diximus. Me autem esse in hoc spatio, requirit vnum solum modum intrinsecum in me ; quia spatium ipsum nihil est, sed per illum modum loquendi significamus solum naturam meæ vicationis intrinsecæ, ut postea explicabimus. Aduerte obiter, hoc etiam argumentum procedere contra eum Auctorem ; quia eodem modo, ut moueat in hac domo, non requiritur aliquid in me, quod manere non possit, ablata domo ; nam domo annihilata, ego haberem eundem motum intrinsecum, & non diceret moueri in hac domo. Ex hoc tamen non potest inferri in eius sententia, quod moueat in hac domo absque aliquo intrinseco modo, sed potius requiri ad hanc denominationem, & motum meum intrinsecum, & præsentiam ipsius domus in hoc spatio, quidquid illa sit ; quorum altero ablato, aufertur illa denominatio, quæ utramque partem includebat.*

126. *Sexto arguit num. 86. ab experientia. Sensu enim percipimus, aliquem esse in loco, in quo antea non erat, non percipiendo in eo aliquem realem modum, quem antea non percipiebam : ut cum sedens in nauigio mouetur cum nauigio, ego prius vidi illud prope litus ; postea clausis oculis iterumque apertis video illum longe à litore, non tamen principio oculis in ipso aliquem modum, qui antea non esset, sed illam solum distantiam à litore ; ergo esse in tali loco diuerso non est aliquid intrinsecum in illo. Confirmat, quia ex eo, quod videam eandem rem modo magis, modo minus illuminari, nullo modo videndo eam moueri localiter, colligo illuminationem posse fieri sine motione locali rei illuminatæ ; ergo ex eo, quod distincte videam rem aliquam modo esse in hoc loco, modo in illo, non vi-*

dendo in illa vllum talem modum, bene colligo, eam non esse per talem modum formaliter in loco.

127. *Respondetur, idem argumentum retorqueri posse contra ipsum ad negandum motum intrinsecum ; nam quando aliquis inclusus intra cameram nauis mouetur cum nauis, non percipit sensibus motum suum, aut nauis, licet postea percipiat effectum motus, quando videt distantiam maiorem, quam habet à litore : ergo illa distantia nec est motus, nec requirit talem motum intrinsecum, quem sensibus non percipimus. Consequentia hæc non est bona ; imo quia percipimus distantiam, arguimus bene fuisse motum, per quem producatur illa distantia noua. Sic dicimus, nos eo modo, quo sensibus percipimus aliquem esse in loco, percipere etiam vicationem, per quam est in loco ; cum enim effectus formalis includat formam ipsam in subiecto, idem erit percipere effectum formalem, & percipere formam ipsam, à qua formaliter provenit.*

128. *Aliqui ergo dicunt, nos oculis percipere immediate rem esse in tali spatio, & ipsammet præsentiam, seu vicationem intrinsecam, quæ est ibi, & ideo percipi hominem esse iam in diuerso loco, quia percipio diuersitatem vicationis, quam quidem diuersitatem non percipiebam prius ; quia licet perciperem vicationem, non tamen diuersitatem vicationis huius à præcedenti propter vtriusque similitudinem ; sicut quando contemplamur cælum, non percipimus eius motum, nec distinctionem huius partis ab illa, quæ prius apparebat ; quia licet utramque percipiamus oculis, non discernimus tamen, an sit eadem, vel diuersa, propter similitudinem, vtriusque. Sic licet videamus vicationem intrinsecam, & præcedentem, & præsentem, non discernimus, an sit eadem, vel diuersa, donec comparamus hanc cum alia, nempe cum præsentia intrinseca litoris, cui mea vicatio intrinseca præcedens erat similior, seu propinqua, & vicatio mea præsens est dissimilior, & tunc discerno hanc ab illa alia præcedenti. Iuxta quam doctrinam negabunt antecedens argumenti propositi ; idem enim est percipere, aliquem esse in loco, in quo antea non erat, ac percipere vicationem ipsius, & vicationem loci, quas, quia videt magis vel minus similes, quam antea arguit, esse alias.*

129. *Alij tamen, ut supra vidimus sectione præcedenti, probabilius fortasse dicunt, non percipi oculis immediate vicationem ipsam, sed solum colorem, ar-* *Melius tamē respondetur ex doctrina superiori.*
guitiue vero cognosci vicationem ex eo, quod ex-
perimur, & sentimus diuersam applicationem oculi, & pupillæ ad videndum hoc obiectum nunc, quam antea. Vnde colligimus, obiectum esse in alio loco, & in maiori, vel minori distantia, quam antea. Iuxta quam doctrinam negatur etiam antecedens illius argumenti : nam eo modo, quo percipimus, aliquem esse in loco, percipimus eius vicationem, neutrum enim percipimus sensibus immediate : solum quippe percipimus oculis immediate colorem, vel lucem : tactu autem percipimus diuersum impulsu, vel applicationem nostræ pupillæ, aut oculi ad videndum, ex qua mediate colligimus postea, obiectum habere talem vicationem, seu esse in diuerso loco : idem enim est cognoscere diuersitatem loci, & diuersitatem vicationis : neutrum percipimus sensibus immediate, sed vtrumque colligimus ex iis, quæ percipimus sensibus.

130. *Ad confirmationem constat ex dictis : supponit enim falsum, me videre distincte, rem aliquam esse in diuerso loco, non videndo in illa eiusmodi modum vicationis, nam vel neutrum videmus oculis immediate, sed colligimus mediate, ut dixi, vel si oculis percipitur immediate diuersitas loci, percipie-*

tur etiam immediate diuersitas vocationis, quæ idem est. Alioquin velim scire, quid significet P. Coninch, quando dicit, me non posse oculis aliquid reale notare, vel vllum modum, qui antea non erat, præter illam coniunctionem cum alio loco. Concedit quippe his verbis, oculis percipi aliquid præter colorem, nempe coniunctionem illam cum alio loco. Certum est autem, oculis non percipi denominationes extrinsecas, non visâ forma, à qua proueniunt. Si ergo oculus percipit illam coniunctionem cum alio loco, illa coniunctio aliquid est visibile; non est autem præcise color, qui antea erat absque illa coniunctione; ergo necesse est, quod sit aliquid superadditum reale, quod ipsum nos vocamus vocationem nouam acquisitam per motum.

131.
*Arguit se-
prio.*

*Respondet
hoc argu-
mentum ni-
miu probare.*

Septimo arguit idem Autor n. 87. quod hoc ipso, quod res aliqua intra tale spatium est, aut concipitur, etsi mente præcindas omnes modos superadditos, necessario concipitur esse in tali loco; ergo non est necessarius modus superadditus ad hanc denominationem. Hoc argumentum, si bonum est, tolleret de medio omnia alia accidentia; quia si semel subiectum est calidum, etsi præcindas omnia accidentia superaddita, necessario concipitur esse calidum; ergo non requiritur qualitas superaddita ad hanc denominationem, & sic de aliis omnibus. Repugnat ergo concipere rem intra hoc spatium, & mente tollere omnes modos superadditos; quia hoc ipsum esse intra tale spatium, est aliquid superadditum, sine quo poterat hæc res esse; ergo non concipis meram substantiam rei, sed aliquem saltem modum additum substantiæ.

132.
*Arguit
octauo.*

Respondetur.

Octauo arguit eodem n. 87. in fine; quia vt res aliqua sit in hoc tempore, non indiget vlllo modo reali, sed se ipsa immediate est in hoc tempore, hoc ipso, quod simul cum eo existat; ergo nec vt sit in hoc loco, indigeat modo reali superaddito. Aliqui negant consequentiam; quia prior denominatio non est absque aliquo nouo reali, cum ponatur saltem tempus nouum, à quo possit prouenire: at vero posterior denominatio esset absque omni prorsus ante reali superaddito, cum neque in loco ipso, neque in locato ponatur aliquid, quod antea non esset. Facilius tamen negatur antecedens; vt enim alibi ex professo probabo, & suppono ex Physica, non potest res durare de nouo absque duratione noua intrinseca, à qua proueniat illa denominatio noua.

133.
*Nono obii-
ciunt aliq
quia non po-
tess assigna-
re causa
huius vbi.*

Nono obii-ciunt alij Recentiores; quia non potest assignari vlla causa huius vbi; causa enim in eo instanti, in quo causat, debet esse determinata ad producendum potius hunc effectum, quam alium: nulla autem in eo instanti est causa, quæ sit determinata ad hunc effectum magis quam alium; nam merum corpus secundum se, & prout præcindit ab hoc vbi, quod nunc acquirit est indifferens ad habendum hoc vbi, vel aliud in alio loco; à quo ergo determinatur nunc potius ad hoc vbi, quam illud? Nec dicas, determinari à tali motu; quia motus secundum partes præcedentes iam non est: secundum id vero, quod nunc potest esse præsens, eadem difficultas est de ipso motu, seu actione: nam sicut corpus meum secundum se est indifferens ad hoc, & illud vbi, sic etiam est indifferens secundum se ad hanc vel illam actionem, & productionem vocationis: à quo ergo determinatur nunc ad hunc motum, vel hanc actionem potius, quam aliam.

134.
*Respondetur
facile.*

Respondetur facile, causam, quæ producit vbi, aliquando esse intrinsecam, vt cum vnum corpus impellit aliud; aliquando esse intrinsecam, vt cum homo, vel lapis mouet se ipsum. Vtraque autem potest esse vel necessaria, vel libera. Causa necessaria

determinatur à propria entitate ad producendum talem motum, vel talem impulsu, lapis v.g. à propria grauitate determinatur ad motum deorsum potius quam sursum: causa vero libera determinatur à voluntate, qua homo v.gr. vult mouere se potius dextrorsum, quam sinistrorsum.

Dicunt à voluntate non determinari sufficienter: quia, posita illa voluntate, possum non moueri, si aliquis me impediatur. Respondetur, determinari me à voluntate cum talibus circumstantiis intrinsecis, & extrinsecis, scilicet, quod non sit agens fortius, quod me possit impedire, sicut aqua determinatur à sua natura, ad frigus in se producendum, & à negotio fortioris agentis, qualis est ignis, à quo impediri possit frige factio.

Vrgent adhuc, quia voluntas non est immediatum determinatiuum, sed mediatum, nam voluntas causat motum: motus autem causat hoc vbi; motus autem non est in hoc instanti, quo fit hoc vbi permanens: ergo non est in hoc instanti causa determinata ad hoc vbi, sed fuit. Respondetur, motum præteritum non esse proprie causam huius vbi, quod fit in hoc instanti, & quod permanet in quiete, sed fuisse solum conditionem ad hanc actionem instantaneam, qua fit hoc vbi permanens; nam ex eo, quod præcesserit talis motus, resultat necessario hæc actio in hoc instanti, in quo terminatur vltimo motus. Causa ergo huius actionis, & huius vbi est grauitas, vel potentia, aut impulsus præsens, quæ causa determinatur ad hanc actionem potius, quam aliam à concursu determinato Dei, qui debet potius concurrere ad hanc actionem, quàm aliam, propter motum talem præcedentem: quo posito, causa prima debet potius hunc concursum, quam alium.

Porro posse causam præsentem determinari ad hanc actionem potius quam illam ratione alicuius conditionis præcedentis exigentis talem actionem postea, negari non potest, cum constet inductione in mille aliis materiis Philosophicis. Primo, quando aqua calida separatur ab igne, adhuc conseruatur calor aliquandiu, non quidè ab igne, qui perit, vel abest, sed à Deo supplente actionem ignis. Et quidem pro priori naturæ, antequam Deus solus conseruet illum calorem, nihil inuenies præsens, quo determinetur Deus ad eam actionem: nam pro eo priori nondum intelligitur calor præsens: aqua vero potius exigeret frigus, quam calorem. Determinatur ergo causa prima ad illam conseruationem ex eo, quod immediate ante fuerit calor in aqua, nec possit simul totus expelli, sed successe: & ideo in actu primo exigitur à Deo concursus ad conseruandas aliquas partes caloris præcedentis, eo quod immediate ante præcesserunt simul cum illis, quæ expelluntur.

Secundo, quando Deus conseruat Angelum antea productum, conseruat quidem eum libere, quatenus de potentia absoluta posset eum annihilare: conseruat tamen eum ex debito connaturalitatis: non potest enim vt auctor naturalis negare illam conseruationem. Ergo in actu primo determinatur vt auctor naturæ ad eam conseruationem: non determinatur autem ab Angelo præfenti; quia pro eo priori nondum intelligitur Angelus conseruatus, nec præsens; ergo determinatur ab Angelo præexistente immediate ante: nam ex eo quod Angelus præexistit immediate ante, Deus obligatur vt auctor naturæ ad conseruandum Angelum nunc.

Tertio, quando agens naturale agit cum resistentia passivi, vt cum ignis v.g. calefacit aquam; tunc, inquam, pro priori naturæ determinatur ad introducendum solum primum gradum caloris: peto, à quo

quo determinatur tunc ad introducendum solum primum, & non secundum? Dices, quia adhuc tunc perseverat in subiecto septimus gradus frigoris, qui impedit secundum caloris. Sed contra; cur ignis non expellit nunc septimum gradum frigoris, sicut expellit octavum? aut à quo determinatur, vel impeditur ab expulsiōe septimi gradus? Nihil prorsus inuenies præsens; sed præteritum, nempe præfuisse immediate ante octo gradus frigoris; & ratione illius præsententia non posse nunc expelli septimum frigoris, neque introduci secundum caloris: quia non possunt duo gradus simul expelli, vel introduci, sed successiue; impeditur ergo nunc, & determinatur actiuitas ignis à resistentia passivæ, quæ resistentia includit præsententiam octavi gradus: si enim ille non præexistisset, non resisteret nunc aqua introductioni secundi gradus caloris. Determinatur ergo nunc causa naturalis ratione alicuius conditionis non præsentis, sed præteritæ: quia Deus auctor naturæ ab illis conditionibus præcedentibus sibi adhuc obiectiue præsentibus obligatur ad talem concursum præstandum, vel negandum propter exigentiam causarum secundarum.

139. Hinc iam constat, à quo determinetur causa ad producendum nunc tale *vbi*, nempe à concursu tali Dei, qui in actu primo debetur talis ratione talis motus præteriti, ad quem necessario consequitur talis actio instantanea, per quam fiat tale *vbi*, non quidem à motu præterito, vt à causa, sed à causa præsentis determinata à motu præterito, tamquam à conditione. Eodem modo explicandum est, quomodo, aut à quo determinetur homo, vt quando mouetur; acquirat potius hoc spatium, quam aliud distans; vel vt producat talem potius motum, quam alium in spatio distanti: cum tamen ipse homo secundum se sit omnino indifferens ad hoc spatium, vel illud, ad hunc motum, vel illum. Respondendum similiter est, determinari à tali concursu causæ primæ ad tale *vbi* proximum præcedenti producendum: causa autem prima ad offerendum concursum ad tale *vbi* proximum, & non ad aliud distans, determinatur ab *vbi* præcedenti, per quod immediate ante homo applicatus erat ad producendum postea *vbi* aliquod immediatum, & proximum illi, & non aliud; quæ exigentia est in instanti sequenti pro priori naturæ ratione conditionis præteritæ, vt dictum est.

An ubicatio respiciat locum realem.

140. Ex dictis infero primo, *vbi* non habere respectum intrinsecum, & essentialem ad corpus extrinsecum sed solum ad spatium imaginarium. Hac illatio constat ex omnibus argumentis, quibus nostra sententia probata est; nam si quid probant, non solum probant, Petrum non denominari formaliter ubi-
catum à spatio reali, in quo est, sed etiam præsentiam intrinsecam Petri non respicere spatium seu corpus reale extrinsecum; quia variato quocumque extrinseco, manet eadem præsentia Petri hic.

Quod rursus confirmari, & explicari potest Primo, exemplo durationis realis, quæ quidem non est relatio ad tempus reale; nam omni tempore cessante, posset produci solus Angelus, qui haberet durationem realem successiuam, vt suppono; per quam non fieret præsens ulli temporis extrinseco reali, cum nullum esset, sed solum durationem imaginariæ, ad quam non potest dari respectus realis, vt constat: ergo eodem modo dicendum est de præsentia locali: posset enim produci duo Angeli soli, quorum vnus esset intime præsens alteri, & posset

P. Ionn. de Lugo de Sacramentis.

ab eo magis distare, absque vlla præsentia ad locum realem, qui tunc nullus esset.

Secundo, quia vel illa relatio est ad locum immediatum; & hoc non potest dici, quia quando mouetur vas, aqua ibi contenta manet semper cum eadem indistantia ad corpus immediatum, nempe ad vas, & tamen non retinet eandem ubicationem. Nam ipsa etiam aqua mouetur localiter, vt constat ad oculum. Vel illa relatio est ad polos fixos cæli; & hoc etiam est falsum; quia licet destrueretur cælum, posset Petrus manere præsens in hac aula, sicut antea: vel denique illa relatio est ad omnia alia corpora simul; & hoc etiam est falsum, quia sequeretur, quod dum ego quiesco, mutarem semper adhuc successiue ubicationem intrinsecam, quia semper mutatur aliquod corpus, à quo ego antea eram magis, vel minus distans, & per consequens mutabitur mea præsentia localis, & ego semper mutabor intrinsece localiter, cum motus localis non sit aliud, quam acquisitio illius formæ relatiuæ, quæ me facit præsentem, vel distantem respectu aliorum corporum.

Tertio, quia illa relatio non est ad cælum secundum suam substantiam; nam posset esse cælum in rerum natura, & meum corpus non distaret tantum ab eius polis; ergo est ad cælum, provt est in tali distantia, vel spatio primo; ergo est ad cælum, provt habet iam aliam relationem; ergo vna relatio est ad aliam, quod in relationibus prædicamentibus repugnat; quia terminus debet supponi, vt resulter hæc relatio prædicamentalis.

Quarto, quia illa relatio distantia, vel propinquitatis præsupponit, rem esse hic vel illic, per aliquid aliud: nam res esse indistantes, est vnam esse, *vbi* est alia; ergo supponit, singulas esse ibi: sicut duo alba esse similia, est vnum habere qualitatem talem, qualem habet aliud: singula autem ante relationem supponuntur habere talem qualitatem; & sicut duas res coexistere in duratione, est vnam existere, quando existit alia: singula autem supponuntur existere tunc independentem ab illa relatione coexistentiæ. Similiter ergo coexistere localiter supponit, singula ibi existere, vt resulter denominatio existentiæ ibi, *vbi* est alia.

Hinc infero secundo, quid sit præsentia ad locum, seu ad spatium reale extrinsecum; quid sit v. g. Petrum esse præsentem huic gymnasio. De hac enim præsentia dicendum est, esse denominationem partim extrinsecam, partim intrinsecam ipsi Petro; quia prouenit ab *vbi* intrinseco huius gymnasij, & ab hoc *vbi* intrinseco ipsius Petri. Nihil enim aliud est, Petrum esse in hoc gymnasio, quam gymnasium esse hic, seu habere tale *vbi*, & Petrum esse hic, seu habere etiam tale *vbi*, quare ablato *vbi* huius gymnasij, si forsitan gymnasium moueretur à Deo in alium locum, Petrus posset manere hic cum suo *vbi* intrinseco, & non esset iam in hoc gymnasio; vel è contra, si moueatur Petrus, & abeat in alium locum, iam non est in gymnasio ex defectu sui *vbi*, quod prius habebat. Ex quo etiam intelligi potest, quo sensu verum esse possit, quod dicebat S. Thomas supra, præsentiam localem esse denominationem extrinsecam; loquitur enim fortasse de præsentia ad locum realem extrinsecum.

Vna restat difficultas, quia si tota essentia huius præsentia est non in ordine ad locum realem, sed in ordine ad spatiū imaginarium, quod respicit, cum hoc spatiū sit aliquid fictum, & merum nihil, respectus etiā ad illud terminatus non poterit esse realis. Pro huius explicatione necesse est declarare breuiter, quid intelligamus nomine illius spatiij imaginarij.

141.

Secundo probatur.

142.

Tertio probatur.

Quarto probatur.

143.

Infero secundo quid sit præsentia ad locum.

144.

Vna difficultas quæ restat explicatur.